

عنوان مقاله:

حضور امام رضا و گسترش تحولات تشیع در خراسان بزرگ و انعکاس آن در آثار تاریخی وقف شده آستان قدس رضوی

محل انتشار:

فصلنامه مطالعات هنر اسلامی، دوره 18، شماره 43 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 16

نویسندگان:

محمد جواد جعفری - دانشجوی دکتری تاریخ اسلام، گروه تاریخ، واحد محلات، دانشگاه آزاد اسلامی، محلات، ایران.

سید اصغر محمود آبادی - استاد گروه تاریخ، واحد محلات، دانشگاه آزاد اسلامی، محلات، ایران.

کیوان لولوئی - استاد یار گروه تاریخ، واحد محلات، دانشگاه آزاد اسلامی، محلات، ایران.

حمید رضا جدیدی - استاد یار گروه تاریخ، واحد محلات، دانشگاه آزاد اسلامی، محلات، ایران.

خلاصه مقاله:

مردم خراسان بزرگ در نیمه نخست قرن اول هجری، اسلام را پذیرفتند. در این هنگام تشیع طرفداران محدودی داشت لیکن از آغاز سده‌ی سوم با وجود اقتدار حاکمان عباسی اهل سنت، تشیع مذهب غالب مردم شهرها و روستاهای خراسان گردید. شروع این کار با حضور امام رضا (ع) و اقدامات ایشان بود. ولی در ادوار تاریخی بعد از آن تا قرن دهم دوباره تشیع در اقلیت قرار گرفت. با این حال در نتیجه عوامل مختلفی مجدداً تشیع در این منطق رونق گرفت. مسئله‌ای که در اینجا می‌توان مطرح کرد میزان تاثیرگذاری موقوفات آستان قدس رضوی در گسترش تشیع است. پژوهش حاضر به روش توصیفی و تحلیلی و با تکیه بر داده‌های منابع کتابخانه‌ای انجام شده است. یافته‌های پژوهش حاکی از این است که توسعه فرهنگ شیعه از کارکردهای موقوفات آستان قدس است و در راستای این کارکرد، اقدامات چون رشد مراکز علمی و آموزشی، ایجاد و توسعه کتابخانه‌ها و کتاب‌های علمی و مذهبی، ایجاد فضاهای زیارتی و عبادی، دایرکردن دارالشفاء، برگزاری مراسمات مذهبی عزاداری و اعیاد انجام شده است. افزایش موقوفات آستان قدس را نشان می‌دهد که موقوفات در راستای گسترش تشیع گام برداشتند و ایجاد و توسعه امکانات رفاهی و فرهنگی در حرم رضوی فرهنگ شیعه را نهادینه کرد. اهداف پژوهش: ۱. بازشناسی چگونگی و زمان گسترش تشیع در خراسان. ۲. مطالعه نقش موقوفات آستان قدس رضوی در گسترش تشیع در خراسان. سوالات پژوهش: ۱. چه عاملی از قرن دهم به بعد تشیع را گسترش داد؟ ۲. موقوفات آستان قدس رضوی به‌عنوان یکی از قدیمی‌ترین نهادهای مذهبی چه نقشی در گسترش فرهنگ تشیع در خراسان داشتند؟

کلمات کلیدی:

امام رضا (ع)، تشیع، موقوفات آستان قدس رضوی، خراسان

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1423430>

